

VEILEDENDE INFORMASJON

Utenlandslektorer

1. Ansatt i utlandet – hva innebærer det?

Under ditt opphold i utlandet, vil lærestedet du er ansatt ved være din arbeidsgiver. Dette innebærer at det er ansettelseskontrakten med det universitetet, samt lokale arbeidsrettslige regler, som regulerer arbeidsforholdet ditt. Diku er ikke arbeidsgiver, og har ingen myndighet i forbindelse med ditt ansettelsesforhold i det aktuelle landet. At du er ansatt i utlandet innebærer også at du må forholde deg til lokale myndigheter/regler knyttet til skatt, trygd, pensjon, ferieavvikling, m.m. For å hjelpe deg å få oversikt, har Diku samlet en del informasjon om slike forhold i dette informasjonsarket. Diku gjør oppmerksom på at dette informasjonsarket ikke kan oppfattes som uttømmende. Den enkelte utenlandslektor er selv ansvarlig for å sette seg inn i aktuelle lover og regler knyttet til arbeidsoppholdet utenlands.

2. Hva bør jeg tenke på før avreise?

Ved opphold i utlandet i mer enn 6 mnd. må du (og eventuelt medfølgende familiemedlemmer) melde om flytting til [Skatteetaten](#) (Folkeregisteret). Dersom du flytter til et land innen Norden, trenger du kun å melde flytting til det landet du flytter til. Ved flytting til land utenfor Norden, må du fylle ut skjemaet «Melding om flytting fra Norge RF-1402» og sende det til skattekontoret tidligst 14 dager før du reiser. Slik flyttemelding får også virkning overfor NAV. Dersom du skal reise med barn må du undersøke hvilke skoletilbud som finnes. Husk at private eller internasjonale skoler ofte er svært dyre i utlandet. I tillegg er det en rekke andre forhold som det kan være lurt å sjekke i god tid før avreise, f.eks. forsikring, helsemessige/medisinske forhold, omadressering av post, utløpsdato for pass, m.m.

3. Visum, arbeids- og oppholdstillatelse

Ulike regler gjelder for ulike regioner/land. Gå inn på nettsiden til den norske ambassaden i det landet du skal arbeide i for å finne informasjon om evt. visum, oppholds- og arbeidstillatelse. Her er en [oversikt over norske ambassaders nettsider](#).

4. Reise/flytting

Reisen/flyttingen bør planlegges i god tid. Skal du ha med deg mye bagasje og behøver flyttebyrå, bør du undersøke pris hos ulike leverandører. Diku gir et fast utreisetilskudd på NOK 10 000 (før skatt) uavhengig av hvilken reise/flytting du velger. Tilskuddet blir utbetalt sammen med første stipendutbetaling. Det samme beløpet gis ved hjemreise. Tillegg gjelder dersom man flytter til/fra Kina eller har medfølgende familie, se satsen på [nettsiden](#) vår. Det finnes ellers en rekke nettsider som kan være nyttig å se hen til i forbindelse med en flytteprosess, f.eks. [flytting.no](#).

5. Reise med familie

Skal du under oppholdet i utlandet ha med deg familie kan du få forsørgertillegg fra Diku for inntil to personer, samt tillegg til ut- og hjemreise. Satsene finner du på vår [nettside](#). Oppgi alle medfølgende familiemedlemmer i personskjemaet. Før utbetaling av ekstra reisetilskudd og forsørgertillegg må du sende in dokumentasjon på deres utreise. Vær oppmerksom på at forsørgertillegget bortfaller dersom familiemedlemmet flytter hjem igjen eller får egen inntekt under utenlandsoppholdet. Du har plikt til å gi Diku beskjed om dette, og Diku forbeholder seg retten til å kontrollere om familiemedlemmer har hatt inntekt i den perioden de har mottatt ytelser fra oss.

6. Hvor skal jeg bo?

Noen læresteder tilbyr enkel innkvartering på campus, men ved de fleste tilfeller må lektoren selv finne seg bolig under arbeidsoppholdet. Vi anbefaler at du forhører deg med kontaktpersonen på universitetet, kommende kollegaer eller med forrige utenlandslektor om hvor det kan være aktuelt å lete etter bolig. Noen ganger kan påtroppende lektor også overta forrige lektors bolig.

7. Hvilke skatteregler gjelder under mitt opphold?

Ved midlertidige arbeidsopphold i utlandet vil man i mange tilfeller fortsatt kunne bli ansett skattemessig bosatt i Norge, og dermed ha skatteplikt til Norge. Dette innebærer at man fortsatt må levere selvangivelse til skattemyndighetene i Norge under oppholdet. I tillegg vil man bli skattepliktig i arbeidslandet, og må innberette nødvendige opplysninger til dette lands skattemyndigheter. Ettersom skattemessige forhold varierer fra person til person ut fra oppholdsland, oppholdslengde, personlig økonomi m.v., så må man selv ta rede på hvilke skatteplikter/-fritak m.m. man har i Norge og utlandet.

Vær likevel oppmerksom på at Norge har inngått skatteavtaler med en rekke land, bl.a. for å unngå dobbeltbeskatning (dvs. å måtte skatte av samme inntekt i begge land). På regjeringens [nettsider](#) kan man finne en oversikt over gjeldende skatteavtaler. Mer konkrete spørsmål til rekkevidden av slike avtaler vil kunne besvares av Skatteetaten.

Vi anbefaler at du i god tid tar kontakt med skattekontoret der du bor for å avklare skattesituasjonen din og evt. justere skattekortet ditt, og at du bruker litt tid i starten av oppholdet til å sette deg inn i hvilke skatteregler som gjelder for deg i oppholdslandet.

8. Vil jeg beholde mitt medlemskap i den norske folketrygden?

Pliktig medlemskap i folketrygden opphører i utgangspunktet fra den første dagen du begynner å arbeide i utlandet. Du vil ikke automatisk være medlem av folketrygden selv om du er norsk statsborger, betaler skatt og trygdeavgift til Norge eller er folkeregistrert i Norge. Ved arbeidsopphold i utlandet, er man som hovedregel trygdet i det landet hvor man arbeider.

Konsekvensen av å ikke være medlem i norsk folketrygd er at du ikke har rett til å få dekket medisinske utgifter i Norge dersom du blir syk. Du opparbeider deg heller ikke pensjonsrettigheter, eller rett til sykepenger, foreldrepenger eller andre ytelser fra den norske folketrygden mens du er i utlandet.

Ettersom rettigheter i folketrygden under utenlandsopphold vil bero på individuelle forhold, må man selv avklare forhold knyttet til dette.

Vi anbefaler at man i god tid tar kontakt med NAV, og bl.a. undersøker om man kan søke [frivillig medlemskap i folketrygden](#). Som frivillig medlem i folketrygden kan man velge om man vil være medlem av helsedelen, pensjonsdelen eller begge.

Du vil være dekket under folketrygdsystemet i arbeidslandet under oppholdet ditt. Avklar med din arbeidsgiver og dets myndigheter hvordan du må gå frem for å sikre at ditt medlemskap der er korrekt registrert. Europakommisjonen har [gode informasjonssider](#) om trygde- og pensjonsforhold for arbeidstakere innen EU/EØS.

Når du returnerer til Norge etter avsluttet arbeidsforhold i utlandet, blir du igjen medlem i den norske folketrygden. Beroende på oppholdets lengde, kan det imidlertid være at det vil ta tid før du igjen har opparbeidet deg fulle rettigheter i folketrygden.

9. Statens pensjonskasse

Dersom du har medlemskap i Statens pensjonskasse kan du søke om å beholde pensjonsopptjening under utenlandsoppholdet i inntil tre år iht. den såkalte permisjonsavtalen. Se mer informasjon om dette på [nettsidene til Statens pensjonskasse](#).

10. Hva bør jeg tenke på med hensyn til forsikringer?

Det er ikke sikkert at din alminnelige reiseforsikring/ulykkesforsikring gjelder ved flytting til utlandet, og det kan derfor være verdt å sjekke hvilke vilkår som gjelder før utreise.

Ved midlertidig opphold i et EØS-land eller Sveits bør du alltid ta med Europeisk helsetrygdkort ([helsenorge.no](#)). Kortet dokumenterer at du har rett til dekning av nødvendig helsehjelp i arbeidslandet på samme vilkår som oppholdslandets egne statsborgere. Kortet er normalt gyldig i tre år, og rettighetene knyttet til kortet forutsetter at du fortsatt er medlem av folketrygden.

Du bør undersøke om du blir omfattet av trygdeordning i arbeidslandet og hva dette innebærer av dekning. Vi anbefaler også at man vurderer hvorvidt det er ønskelig å tegne en privat helseforsikring.

11. Satser og utbetaling av stipend fra Diku

Satsene for stipend, forsørgertillegg, evt. pendlertillegg og ut- og hjemreisetilskudd er tilgjengelig på våre [nettsider](#). Vi anbefaler at du fortsatt benytter lønnskonto i Norge under utenlandsoppholdet. Det personlige stipendet fra Diku (samt evt. forsørger- og pendlertillegg) utbetales den 12. i hver måned og utbetales 12 mnd. per år. Merk at stipendet ikke utløser norske feriepenger.

12. Tilskudd til undervisningsmaterieell og arbeidsrelaterte aktiviteter

Mange lektorer opplever at universitetet har begrenset med midler til disposisjon for utenlandslektoren. Diku har derfor flere støtteordninger for norsk miljø ved utenlandske læresteder, bl.a. støtte til innkjøp av fag- og skjønnlitteratur ([Bokstøtteordningen](#)), og støtte til studentkursjoner, arrangement eller deltakelse på seminar/konferanser, honorar til gjesteforelesere, forskningsstipend til studenter, m.m. ([Arrangementsstøtte](#)). Følg lenkene for mer informasjon om de ulike utlysningene våre, med retningslinjer og lenke til elektronisk søknadsskjema. Vi anbefaler at du gjør deg kjent med og benytter mulighetene dette kan gi!

13. Når kan jeg ta ferie?

Hvilke regler som gjelder med hensyn til ferietid og ferieavvikling vil bero på hva som står i din ansettelseskontrakt, og må avklares med din lokale arbeidsgiver. Det samme gjelder spørsmål knyttet til eventuell opparbeidelse av lokale feriepenger o.l.

14. Hva om jeg blir sykemeldt eller ønsker å avslutte arbeidsforholdet mitt?

Dersom du blir syk under utenlandsoppholdet må du underrette arbeidsgiver og evt. fremlegge legeerklæring. Rett på sykepenger vil avhenge av arbeidskontrakten din og lokale trygderegler, samt evt. medlemskap i folketrygden.

Stipend fra Diku utbetales så lenge du har gyldig arbeidskontrakt, også under evt. sykdomsperiode. Dersom du ønsker å avslutte arbeidskontrakten før denne utløper må dette tas opp med din arbeidsgiver, som dernest skal informere Diku.

15. Hva er Diku ansvarlig for i forbindelse med mitt opphold?

Dikus rolle er å legge til rette for rekruttering av lektorer til læresteder som har avtale med Diku om utenlandslektorat, samt yte tilskudd til utenlandslektoren. Diku er ikke ansvarlig for personlige skatte-, trygde- og pensjonsmessige forhold for den enkelte utenlandslektor, eller private forsikringsforhold disse tegner.

Når Diku likevel gir informasjon knyttet til slike forhold, er det ut fra et ønske om å hjelpe utenlandslektorene å raskt finne frem til relevant informasjon om slike forhold. Diku påtar seg imidlertid ikke noe ansvar for innholdet i lenker til eksterne informasjonskilder, og all informasjon som mottas fra Diku om slike forhold er kun ment som veiledende, jf. klausul 7 i Dikus standardbetingelser for utenlandslektorer. Utenlandslektorer er selv ansvarlig for å avklare alle forhold knyttet til egne arbeids-, skatte-, trygde- og pensjonsforhold i Norge og i arbeidslandet.

16. Hvis jeg har spørsmål – hvem skal jeg kontakte?

I forbindelse med ditt opphold vil du kunne støte på ulike former for spørsmål og utfordringer, hvor det kan være ønskelig å søke hjelp og bistand. Nedenfor følger en oversikt over hvilke instanser du kan søke slik bistand hos:

Spørsmål knyttet til:	Kontakt:
Skatt, trygd, pensjon	Skatteetaten NAV Statens Pensjonskasse Trygdevesen lokalt
Forsikringer	Forsikringsgivere i Norge/lokalt
Arbeidsrelaterte forhold	Arbeidsgiver Kollegaer Diku
Politisaker (i arbeidslandet)	Politimyndigheter lokalt Norsk ambassade/konsul
Tilskudd	Diku Andre tilskuddsgivere

* * *